

Förvaltningsutskottet

Statsrådets redogörelse till riksdagen för lagstiftningen om regionutveckling och EU:s regional- och strukturpolitik

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse till riksdagen för lagstiftningen om regionutveckling och EU:s regional- och strukturpolitik (SRR 5/2025 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Petra Stenfors, arbets- och näringsministeriet
- ledande expert Valtteri Karhu, arbets- och näringsministeriet
- finansråd Teemu Eriksson, finansministeriet
- budgetråd Armi Liinamaa, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Merja Niemi, undervisnings- och kulturministeriet
- specialsakkunnig Laura Jänis, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Auli Sihvola, jord- och skogsbruksministeriet
- enhetschef Pasi Loukasmäki, Livskraftscentralen i Norra Finland
- utvecklingsdirektör Päivi Ekdahl, Lapplands förbund
- landskapsdirektör Mats Brandt, Österbottens förbund
- landskapsdirektör Markus Hirvonen, Norra Karelen landskapsförbund
- specialsakkunnig Petri Veijalainen, Päijät-Häme förbund
- utvecklingschef Annukka Mäkinen, Finlands Kommunförbund
- livskraftschef Outi Ervasti, Nylands förbund
- professor Sami Moisio.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Statens revisionsverk
- kommunikationsministeriet
- Livskraftscentralen i Östra Finland
- social- och hälsovårdsministeriet
- miljöministeriet
- sametinget
- Livsmedelsverket
- De sex största städerna

Betänkande FvUB 3/2026 rd

- Egentliga Finlands förbund
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- STTK rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utgångspunkterna i redogörelsen

Lagstiftningen om genomförande och finansiering av regionutvecklingen trädde i kraft den 1 september 2021. I propositionen om lagstiftningspaketet konstateras det att en redogörelse om uppföljningen av genomförandet av lagstiftningen ska lämnas till riksdagen (RP 47/2021 rd).

I redogörelsen bedöms hur regionutvecklingssystemet fungerar och hur effektiv finansieringen är. Bedömningen utgör underlag för kommande lagstiftningsreformer. Det behövs information om hur den lagstiftning som styr genomförandet av EU:s regional- och strukturpolitik fungerar också till stöd för beredningen av lagstiftningen för den nya programperiod som inleds 2028. Föremål för granskningen är lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik 756/2021 (genomförandelagen) och lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik 757/2021 (finansieringslagen), samt förordningar som stöder dessa.

Enligt redogörelsen stöder lagstiftningen i huvudsak väl främjandet av målen för regionutvecklingen samt dess strategiska planering och genomförande, men den bör svara mer kostnadseffektivt mot de uppställda målen i det allt stramare ekonomiska läget. Som centrala utvecklingsobjekt identifieras ökad effektivitet, minskad administrativ börda och stärkt regionöverskridande samarbete. Enligt redogörelsen medför den bristande matchningen mellan beredningstidtabellerna för den nationella regionutvecklingen och EU-programperioderna utmaningar för en långsiktig regionutveckling. På regional nivå fungerar samordningen väl, men med tanke på den nationella planeringen har samordningen visat sig vara svår. Enligt redogörelsen skulle en regionutvecklingsstrategi som sträcker sig längre än regeringsperioden medföra bättre konsekvens i tillgodoseendet av regionutvecklingens behov.

Målen för regionutvecklingen samt genomförandet och uppföljningen av dem

Målet för regionutvecklingen är enligt genomförandelagen att främja hållbar utveckling, tillväxt och konkurrenskraft, invånarnas välfärd och livsmiljöns kvalitet. Förvaltningsutskottet anser att målen fortfarande är aktuella och stöder regionutvecklingen på ett mångsidigt sätt, men att de behöver uppdateras utifrån de teman som aktualiserats i och med förändringarna i omvärlden, såsom den övergripande säkerheten, beredskapen och försörjningsberedskapen. I fråga om målen kan man skönja en minskning av skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna, men den regionala differentieringen i fråga om befolkningens mängd och åldersstruktur, arbetsplatser, utbildnings- och inkomstnivå har fortsatt att öka. Differentieringen sker såväl i regionerna och mellan dem som inom stadsregioner och enskilda kommuner. Hanteringen av den negativa

Betänkande FvUB 3/2026 rd

särutvecklingen kräver en stark aktuell regional lägesbild och ett starkare samarbete mellan olika aktörer i regionerna och på alla förvaltningsnivåer.

Förvaltningsutskottet konstaterar att många förändringstrender som påverkar den regionala utvecklingen, såsom befolkningsförändringar och urbanisering, kräver ett längre tidsspann och målmedvetna åtgärder. Dessutom möts inte beredningstidsplanerna för EU-programperioderna och den nationella regionutvecklingen, vilket försvårar planeringsprocesserna och ökar den administrativa bördan. Det är viktigt att integrera den nationella regionala utvecklingen i EU:s regional- och strukturpolitik. Det är enligt utskottet ändamålsenligt att nå en nationell lösning som samordnar planeringen och genomförandet av såväl den nationella regional- och strukturpolitiken som EU:s regional- och strukturpolitik i ett och samma lagpaket.

Enligt redogörelsen finns det i helhetshandlingen och genomförandet av regionutvecklingen inte så mycket utmaningar vare sig med målsättningarna eller i genomförandeverktygen. Man upplever att de övergripande målen behöver flexibla genomförandeinstrument. Förvaltningsutskottet betonar dessutom vikten av uppföljning av regionutvecklingen och av mer heltäckande effektmätare. Under den kommande programperioden accentueras verksamhetens effektivitet och resultat ytterligare, samtidigt som konkurrensen om finansiering skärps.

Förvaltningsutskottet betonar vikten av att främja konkurrenskraften, sysselsättningen, kompetensutvecklingen och livskraften i hela Finland och anser att det långsiktiga regionutvecklingsarbetet bör kunna fortsätta också under den kommande perioden. I Finland har EU:s regional- och strukturpolitiska instrument varit centrala för glesbygden i norra och östra Finland, men de har stött tillväxten också i andra områden med fortgående strukturella utmaningar och i växande stadsregioner. Städer och kommuner kan också vara aktiva aktörer i program som finansieras direkt av EU, såsom den nya konkurrenskraftsfonden och Horisont Europa.

I praktiken har finansieringen av regionutvecklingen i stor utsträckning byggts på medel från EU:s regional- och strukturpolitik. I fortsättningen kommer kraven på prioritering och effektivitet att öka. Under den kommande programperioden beräknas de utvecklingsmedel som allokeras till Finland minska i och med att EU:s regional- och strukturpolitik och den gemensamma jordbrukspolitikerna får minskade anslag. EU riktar finansiering till medlemsländerna också enligt principen om öppen konkurrens, men till denna del påverkas Finlands utbyte av hur väl man lyckas i ansökningstävlingarna.

Myndigheterna och deras roller

Enligt genomförandelagen ansvarar staten och kommunerna för regionutvecklingen. Förvaltningsutskottet anser att denna utgångspunkt är motiverad, eftersom ingen aktör ensam kan svara för den regionala utvecklingen. En fungerande ansvarsfördelning mellan staten och kommunerna är väsentlig också i framtiden.

Landskapsförbunden är lagstadgade samkommuner och fungerar som regionutvecklingsmyndigheter i landskapen med uppgift att företräda kommunerna. Förbunden ansvarar för planeringen och genomförandet av regionutvecklingen inom sitt område samt

Betänkande FvUB 3/2026 rd

koordinerar samarbetet mellan olika aktörer. De utarbetar för sitt område ett landskapsprogram som bygger på långsiktiga strategiska riktlinjer och där målen för landskapets regionutveckling och genomförandet av dem preciseras. I landskapsprogrammet ingår även en strategi för smart specialisering, genom vilken den regionala innovationspolitiken utvecklas. Till förbundens uppgifter hör också att främja landskapets nationella och internationella kontakter. Dessutom svarar landskapsförbunden för landskapsplanläggningen, om vilken det föreskrivs i särskild lagstiftning. Också planläggningsuppgiften har en betydande roll inom regionutvecklingen.

Enligt redogörelsen är landskapsförbundets intressebevakningsuppgift och roll som regionutvecklingsmyndighet i vissa fall motstridiga ur de externa parternas synvinkel. Förvaltningsutskottet konstaterar att — såsom det beskrivs på annat ställe i redogörelsen — den finländska regionutvecklingen i flera årtionden har grundat sig på regionorientering samt på utnyttjande av egna resurser och möjligheter och därigenom på fastställande av utvecklingsmål. Landskapets intressebevakning ska bidra till att resurserna kanaliseras till de uppställda utvecklingsmålen.

Fältet av aktörer som påverkar regionernas utveckling har blivit mer mångfacetterat. Velfärdsområdena och sysselsättningsområdena har inrättats och är i gång. I början av 2026 inledde de nya livskraftscentralerna och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sin verksamhet. Förutom den offentliga sektorn deltar även ett flertal andra intressentgrupper i regionutvecklingen, såsom företag, högskolor, läroanstalter, forskningsinstitut, organisationsfältet samt andra aktörer. I denna miljö framhävs landskapsförbundens samordnande roll och mervärdet av deras områdeskännedom. Landskapsförbunden är samlade aktörer för samarbetet och leds av demokratiskt valda beslutsfattare. Förvaltningsutskottet anser att landskapsförbundens roll bör stödjas och stärkas.

Som en enskild iakttagelse hänvisar förvaltningsutskottet till redogörelsens omnämnande av att rollen som regionutvecklare inte förutsätter en roll som projektfinansiär. Redogörelsen redogör inte närmare för vad som avses med detta. Utskottet konstaterar dock utifrån inkommen utredning att den praktiska erfarenheten har visat att möjligheterna att främja uppkomsten av verkningfulla utvecklingshelheter är begränsade utan finansieringsinstrument.

Förvaltningsutskottet instämmer i redogörelsens slutsats att kommunernas roll som myndigheter med ansvar för lokal livskraft och ordnande av tjänster är central för utvecklingen av regionernas livskraft, särskilt i identifieringen och utnyttjandet av lokala behov och styrkor. I och med de nya sysselsättningsområdena har kommunernas roll i främjandet av sysselsättningen stärkts ytterligare, och efter välfärdsområdesreformen har kommunernas roll i uppgifterna inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt kultur-, biblioteks-, idrotts- och ungdomstjänsterna stärkts ytterligare, vilket ytterligare betonar kommunernas betydelse i regionutvecklingsarbetet. När lagstiftningen om regionutveckling ses över är det nödvändigt att precisera samarbetet mellan landskapsförbunden och sysselsättningsområdena samt kopplingarna mellan detta samarbete och regionutvecklingsprocesserna. Motsvarande behov av precisering gäller också välfärdsområdena.

Betänkande FvUB 3/2026 rd

Redogörelsen beskriver ingående verksamheten vid de närings-, trafik- och miljöcentraler (nedan NTM-centraler) som har ansvarat för de regionala genomförande- och utvecklingsuppgifter som hör till staten. Den statliga regionförvaltningsreformen som trädde i kraft vid ingången av 2026 och de livskraftscentraler som inrättades i stället för NTM-centralerna uppmärksammas däremot inte särskilt mycket. Enligt lagen om livskraftscentraler (531/2025) har livskraftscentralerna ett omfattande uppgiftsfält inom utveckling, finansiering och verkställighet. För närvarande är livskraftscentralerna de enda statliga regionförvaltningsmyndigheterna. Utskottet anser att landskapsförbundens och livskraftscentralernas roller bör vara tydliga och överlappningar undvikas.

Staten har det riksomfattande ansvaret för regionutvecklingen. Arbets- och näringsministeriet svarar för planeringen, samordningen och uppföljningen av regionutvecklingen på nationell nivå. I regionutvecklingen deltar dessutom ett flertal andra ministerier. Ett smidigt samarbete och en god samordning mellan ministerierna är centrala, eftersom åtgärder och beslut inom många olika förvaltningsområden påverkar regionutvecklingen. Med tanke på genomslagskraften är även samordningen mellan staten och regionerna av väsentlig betydelse. Förvaltningsutskottet anser att den aktör som samordnar programberedningen inför den nya EU-programperioden bör utses så snart som möjligt, så att samarbete och dialog mellan staten och regionerna möjliggörs vid utarbetandet av nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP). Partnerskapsplanen förutsätter att NRP-ministeriernas ansvar fastställs och eventuellt också att nya samarbetsformer skapas.

Regionerna och städerna

Förvaltningsutskottet anser att den pågående omvandlingen av den globala ekonomin förutsätter starkare regioner än i dag, regioner som har förmåga att, utöver inhemska investeringar, i allt större utsträckning attrahera internationellt kapital som skapar ny ekonomisk verksamhet och tillväxt i Finlands regioner. Samtidigt är det viktigt att slutföra redan befintliga investeringar. Investeringarna rymmer en enorm potential, och utnyttjandet av denna är en av de mest centrala faktorerna för regionutvecklingen.

Förvaltningsutskottet håller med redogörelsen om att det i regionutvecklingsarbetet blir allt mer aktuellt med samarbete över regiongränserna och förvaltningsgränserna. Detta framträder särskilt vid genomförandet av EU-programmen, men sådant samarbete har även bedrivits inom ramen för den nationella regionutvecklingen. Utskottet anser att en ökning av samarbetet över landskapsgränserna och ett utnyttjande av större regioner kunde vara ett beaktansvärt sätt att stärka regionutvecklingens genomslagskraft. Företagen lokaliserar sig inte heller utifrån region- eller landskapsgränser, utan utifrån andra utgångspunkter. Enligt utskottets mening bör även till exempel möjligheterna till regional specialisering utnyttjas mer än i dag.

Förvaltningsutskottet har vid behandlingen av EU:s nya fleråriga budgetram och de förslag till förordningar som har samband med den särskilt stött de prioriteringar som syftar till att stärka den övergripande säkerheten och konkurrenskraften (FvUU 27/2025 rd, FvUU 2/2026 rd). Det säkerhetspolitiska läget och sanktionerna mot Ryssland påverkar Finlands olika regioner på olika sätt beroende till exempel på regionens näringsstruktur. Följdverkningarna av den stängda östgränsen för utgångspunkterna för regionutvecklingen och den regionala ekonomin märks

Betänkande FvUB 3/2026 rd

särskilt i landskapen vid den östra yttre gränsen, men betydande effekter har uppstått även i andra delar av Finland. Uppmärksamhet bör fästas vid stärkandet av näringslivet, tillgången på kompetent arbetskraft, energiproduktionen, investeringarna samt den övergripande säkerheten och försörjningsberedskapen, vilket skapar en grund för krisbeständiga, livskraftiga och förändringsdugliga regioner, städer och kommuner. Förvaltningsutskottet anser att en samordning av säkerhetspolitiska intressen och regionutveckling även kan innebära en möjlighet.

Förvaltningsutskottet betonar städernas och de växande stadsregionernas betydelse för att stärka konkurrenskraften och livskraften. Utskottet har betonat dessa aspekter även i målen för den nya EU-programperioden (bl.a. FvUU 2/2026 rd). Städerna är centrala investeringsmiljöer och plattformar för omfattande innovationsekosystem, och deras konkurrenskraft gagnar tillväxten i hela Finland. Det är viktigt att städernas växande roll beaktas i regionutvecklingen både vid beredningen och verkställandet av reformerna. Under den kommande programperioden bör även synergieffekterna mellan hållbar stadsutveckling samt landsbygds- och regionutvecklingsåtgärder utnyttjas mer än i dag.

Förvaltningsutskottet konstaterar att trycket på att skapa verksamhetsmodeller som bygger på starka regioner och städer delvis ökar till följd av EU:s nya partnerskapsfond, vars utbetalningar baseras på uppnåendet av de mål och delmål för investeringar och reformer som överenskommit i partnerskapsplanerna. Medlen från partnerskapsfonden betalas ut på basis av särskilda resultatindikatorer, inte på basis av faktiska kostnader (t.ex. FvUU 27/2025 rd).

Utskottet noterar vidare att begreppen ”område” och ”region” förblir oklara i redogörelsen. Ministerierna avser därmed i allmänhet det geografiska område som de arbetar med. Det kan till exempel innebära livskraftscentralernas verksamhetsområden. Numera finns även välfärdsområden och sysselsättningsområden. För landskapsförbunden avser ”område” entydigt landskapet. EU har sin egen granskningsnivå och definition, där regionerna statistiskt definieras på NUTS 2- och NUTS 3-nivå och olika åtgärder tillämpas på denna grund, även om de nationella och regionala förvaltningsstrukturerna skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Dessutom talas det nationellt även om storområden eller storregioner. Enligt förvaltningsutskottets uppfattning orsakar oklarheten i begreppet förvirring vid genomförandet av regionutvecklingen och vid fastställandet av ansvar. Mångfalden av indelningar i regioner eller områden kan också leda till oväntade och oändamålsenliga situationer.

Partnerskap

Den regionala och nationella beredning som sker inom ramen för partnerskapet har utgjort grunden för beredningen av Finlands strukturfondsprogram sedan den första programperioden. Även Finlands nuvarande EU-program för regional- och strukturpolitik har beretts i ett brett partnerskap med företrädare för ministerier, regioner och organisationer. Förvaltningsutskottet anser det vara viktigt att partnerskapsprincipen iakttas också under den kommande programperioden. Utskottet betonar i detta sammanhang särskilt landskapens, kommunernas och städernas nära deltagande i beredningen och genomförandet av Finlands kommande partnerskapsplan (NRPP). De har under lång tid varit aktivt involverade i beredningen och genomförandet av utvecklingsåtgärder och besitter sakkunskap, erfarenhet samt kännedom om regionala och lokala förhållanden.

Betänkande FvUB 3/2026 rd

Landskapets samarbetsgrupp är regionalt partnerskapsorgan i fråga om EU:s regional- och strukturpolitiska program. Samarbetsgruppen tillsätts av landskapsförbundets styrelse. Enligt lag ska de centrala aktörerna med avseende på regionens utveckling vara brett representerade i samarbetsgruppen. Landskapens samarbetsgrupper inrättades ursprungligen för EU-programarbetet. Senare har deras ställning etablerats och utvidgats till att även omfatta den nationella regionutvecklingen. I dag är landskapets samarbetsgrupp ett forum för samarbete och strategiska riktlinjer i landskapet samt ett organ som behandlar hela landskapets projektverksamhet. Särskilt aktörerna på regionnivå är enligt redogörelsen nöjda med samarbetsgruppernas verksamhet. Landskapets samarbetsgrupper arbetar på olika sätt, vilket bidrar till att utvecklingsarbetet är regionalt orienterat. Utskottet anser att god praxis, till exempel inom överregionalt samarbete, bör delas för att vidareutveckla verksamheten.

Förvaltningsutskottet fäster uppmärksamhet vid redogörelsens omnämmanden av den långsamhet i beredningen, den komplexitet i verksamheten och de administrativa kostnader som följer av partnerskapet. Utskottet konstaterar att verksamhetssätten kan och bör effektiviseras. Samtidigt betonar utskottet att partnerskapet är den bärande kraften i både den nationella och EU:s regional- och strukturpolitik och att denna princip måste värnas. Partnerskapet är även ett krav från EU-kommissionen för programarbetet.

Minskad administrativ börda och effektiv verksamhet

Förvaltningsutskottet har vid behandlingen av förslaget till EU:s förordning om partnerskapsfonden ansett att författningsförslagen bör utvärderas ytterligare och vid behov preciseras för att minska den administrativa bördan och undvika överlappande administrativa skyldigheter. Förordningen bör göra det möjligt att förenkla och lätta upp förvaltningen även i medlemsstaterna. Användningen av resultatbaserade modeller kan i bästa fall öka finansieringens genomslagskraft och minska den administrativa bördan. (FvUU 27/2025 rd)

Förvaltningsutskottet anser att uppmärksamhet bör fästas vid att lätta förvaltningen, förenkla processerna och effektivisera verksamheten vid reformeringen av Finlands regionutvecklingssystem. Till exempel överlappande stödformer, komplicerade kostnadsmodeller, den administrativa arbetsbördan, finansieringsmyndigheternas varierande praxis samt tunga informationssystem har upplevts som flaskhalsar. När ändringarna görs bör man se till att förvaltningsbördan inte överförs på projektaktörerna, utan att verksamheten görs smidigare ur alla aktörers synvinkel. Också informationsgången bör effektiviseras. Det är motiverat att höra fältets sakkunskap för att beakta praktiska erfarenheter och kundorientering. Redogörelsen fäster i huvudsak uppmärksamhet vid myndighetsförvaltningen, stödformerna och genomförandet av programmet i regionerna, men det är också bra att i detalj bedöma förvaltningsmyndighetens åtgärder.

Förvaltningsutskottet betonar vikten av tillförlitliga och fungerande informationssystem. Problem i informationssystemen har enligt utredningen orsakat betydande förseningar i inledandet av programmets genomförande och svårigheter i olika skeden av genomförandet. I processen för att utveckla informationssystemen bör man ta med aktörer som är nära involverade i genomförandet av programmen och i det praktiska arbetet. Utskottet instämmer i redogörelsens åsikt att man redan i lagstiftningskedet bör skapa en bättre bild av helheten bestående av

Betänkande FvUB 3/2026 rd

lagstiftningen, informationssystemen och förvaltningen och göra de val som förutsätts för att effektivisera förvaltningen. Det innebär att beredningen av programmets innehåll, lagstiftningen, förvaltningen och informationssystemet blir allt närmare sammankopplade.

Ansöknings- och urvalsförfarandena för finansieringen har enligt redogörelsen blivit mer krävande än tidigare, eftersom finansieringen har fördelats på mindre helheter. Finansiering kan också vara tillgänglig från olika program. Att skapa projekthelheter och ansöka om finansiering för dem kräver särskild kompetens. Den som ansöker om stöd kan ha svårt att rikta sin ansökan till rätt ansökningsomgång eller till ett särskilt mål på ett sätt som motsvarar ansökans innehåll. Enligt de finansierande myndigheterna behöver de sökande mycket handledning, eftersom informationssystemets anvisningar enligt både sökandena och myndigheterna inte är tillräckligt omfattande eller tillräckliga. Användningen av konsulttjänster för att utarbeta finansieringsansökningar har också ökat. Förvaltningsutskottet konstaterar att tydligare förfaranden, fungerande informationssystem, tillräcklig vägledning och stärkt projektkompetens är väsentliga för ett effektivt genomförande och även för att maximera Finlands utdelning (bl.a. FvUU 6/2024 rd, FvUU 10/2024 rd).

Det är viktigt att öka kostnadseffektiviteten inom förvaltningen, och trycket på kommunal finansiering bör inte öka. Utskottet konstaterar att man vid sidan av kostnadseffektivitet bör fästa uppmärksamhet vid verksamhetens genomslagskraft. En effektiv förvaltning, en välorganiserad samordning av regionutvecklingen och ett lyckat genomförande av partnerskapet förbättrar hela verksamhetens genomslag och resultat.

Avtalsbaserad samverkan

Genom avtalsbaserade samarbetsmodeller har stadsregioner utvecklats långsiktigt och det flernivåbaserade samarbetet mellan staten, regionerna och städerna effektiviserats. Förvaltningsutskottet anser att den avtalsbaserade samverkan bör stärkas, vidareutvecklas och etableras som en del av den nationella och EU:s regionutvecklingsprocess även under den kommande EU-programperioden. Till exempel enligt halvtidsutvärderingen av ekosystemavtalen är erfarenheterna av avtalen till stor del positiva och de har gett ett betydande mervärde när det gäller inriktningen av FoUI-verksamheten samt fördjupningen av samarbetet mellan företag, högskolor och städer.

Enligt förvaltningsutskottets uppfattning kunde den partnerskapsbaserade verksamhetsmodellen för regionutvecklingen i Finland skärpas och regionutvecklingens genomslagskraft stärkas i hela landet genom att utveckla den avtalsbaserade samverkan mellan staten och landskapen, till exempel genom att i tillämpliga delar utnyttja partnerskapsmodellen mellan universitetsstäderna och staten. I ekosystemavtalen binds målen och resultaten till offentliga investeringar, vilket tillför avtalen mer innehåll och målinriktning. En sådan verksamhetsmodell kunde vara till nytta också utanför universitetsstäderna. Till exempel skulle en reform av regionutvecklingsdiskussionerna, där uppföljningen av det nationella och regionala partnerskapsavtalet samt till exempel överregionala industripolitiska utvecklings- och finansieringsplaner och de tillhörande utvecklingsinsatserna tydligare än tidigare förs in, göra dialogen mer konkret och stärka diskussionernas genomslagskraft.

Betänkande FvUB 3/2026 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av redogörelse SRR 5/2025 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen förutsätter att statsrådet

1. sörjer för att partnerskap genomförs vid beredningen och verkställandet av reformerna av den nationella regional- och strukturpolitiken och EU:s regional- och strukturpolitik,
2. främjar samarbete över landskapsgränserna i regionutvecklingsarbetet,
3. vidtar åtgärder för att effektivisera förvaltningen och öka verksamhetens genomslagskraft och resultat när reformen av regionutvecklingen som helhet reformeras.

Helsingfors 9.4.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Alviina Alametsä gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Juha Hänninen saml
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd
medlem Paula Werning sd
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Mika Riipi cent.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.

Betänkande FvUB 3/2026 rd Reservation

Reservation

Motivering

Centerns utskottsgrupp anser att de formuleringar som majoriteten i utskottet godkänt som ställningstagande till redogörelsen inte motsvarar betänkandets motiveringstext. De lämnar öppet syftet med finansieringen av regionutvecklingen samt landskapsförbundens viktiga roll i regionutvecklingsarbetet. Vi godkänner inte att ministeriernas makt stärks på bekostnad av det regionala beslutsfattandet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av redogörelse SRR 5/2025 rd.

Reservationens förslag till ställningstagande

Riksdagen förutsätter att statsrådet

1. sörjer för att partnerskap genomförs vid beredningen och verkställandet av reformerna av den nationella regional- och strukturpolitiken och EU:s regional- och strukturpolitik,
2. främjar samarbete över landskapsgränserna i regionutvecklingsarbetet genom att stödja industri-, kompetens- och innovationskoncept som överskrider landskapsgränserna samt strategier och avtalssamarbete i anslutning till dem,
3. vidtar åtgärder för att effektivisera förvaltningen och öka verksamhetens genomslagskraft och resultat när reformen av regionutvecklingen som helhet reformeras, så att landskapsförbundens samordnande roll, regionorientering och partnerskapsprincipen förblir utgångspunkter för utvecklingsarbetet.

Helsingfors 9.4.2026

Hanna Räsänen cent

Mika Riipi cent